

Consideracions del Comitè de Bioètica de Catalunya sobre la vacunació del SARS-CoV-2 en les persones menors d'edat

Aquestes consideracions del Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC) responen a la consulta de la Secretaria de Salut Pública sobre si és necessari el consentiment parental en la vacunació del SARS-CoV-2 en les persones de edat compresa entre els 12 i els 15 anys.

Per respondre aquesta qüestió cal tenir en compte la contribució prèvia del CBC al debat i valoració social de les vacunes com a intervencions de salut pública necessàries, així com els conceptes i recomanacions sobre l'atenció a la persona menor en l'àmbit de la salut dels que a continuació fem un resum.

Les vacunacions i la salut pública

El Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC) ha promogut i participat reiteradament en el debat social sobre la utilitat de les vacunes en la prevenció de determinades malalties i en la protecció de la salut comunitària. En 2007, el CBC va fer públiques les seves reflexions sobre la conveniència de l'obligatorietat de les vacunes incloses en el calendari vacunal atenen a la consulta del Departament de Salut¹, reflexions que es van ratificar i ampliar en un document fet públic el 2016². Amb posterioritat, el CBC ha atès la consulta de la Secretaria de Salut Pública amb motiu del brot de xarampió de l'estiu de 2019³ i, més recentment, sobre la vacunació del SARS-CoV-2⁴.

Com a fruit i síntesi d'aquestes reflexions, el CBC valora els programes de vacunació promoguts per l'Agència de Salut Pública de Catalunya com a

¹ [Comitè de Bioètica de Catalunya. Consideracions ètiques i socials sobre el calendari de vacunacions del Departament de Salut. Barcelona, Departament de Salut. 2007](#)

² [Consideracions ètiques del Comitè de Bioètica de Catalunya sobre la obligació de vacunar contra algunes malalties a la població amb risc. 2016](#)

³ [Noves consideracions del Comitè de Bioètica de Catalunya sobre la vacunació. 2019.](#)

⁴ [Comitè de Bioètica de Catalunya. Consideracions del Comitè de Bioètica de Catalunya sobre la vacunació del SARS-CoV-2. 2021](#)

intervencions de salut pública necessàries, efectives i segures. Però, a més, per que el resultat de les vacunacions sigui efectiu requereix per part de les persones l'exercici de la responsabilitat individual i l'actitud solidària per poder assolir la immunitat de grup que possibiliti la protecció comunitària incloent a les persones que no es poden vacunar.

En la qüestió rellevant de la seva obligatorietat, sobretot per protegir els infants, el CBC es partidari de mantenir la recomanació en comptes de la imposició. L'elevat grau d'adhesió als programes de vacunació a Catalunya fa de la persuasió la millor eina per convèncer els reticents. Ara bé, cal tenir present que aquesta tolerància no és de principi i que podria modificar-se per part de l'autoritat sanitària si es donessin les circumstàncies de risc elevat per la salut de les persones, respectant els principis de seguretat jurídica, proporcionalitat i precaució.

La persona menor madura

La maduresa de la persona menor d'edat és un concepte bioètic i jurídic, reconegut en la legislació vigent a Catalunya, que s'utilitza en la presa de decisions en l'àmbit biomèdic. Significa que la persona menor d'edat pot tenir suficient competència per comprendre les alternatives terapèutiques possibles davant d'un problema de salut i després d'avaluar les conseqüències de cadascuna d'elles, poder decidir lliurament. Constitueix part del consentiment, el procediment que garanteix el respecte a les persones en l'àmbit clínic i que compren la informació adequada sobre les opcions terapèutiques, la competència per comprendre i assumir les seves conseqüències i la decisió lliure de coercions. L'avaluació de la competència correspon al o la professional que ha de dur a la pràctica la intervenció que es pot assessorar amb el parer d'altres professionals. L'avaluació de la competència ho és per a una intervenció específica i unes circumstàncies concretes i no representa cap judici sobre la capacitat d'autodeterminació de la persona menor d'edat com en el seu moment es va afirmar: *“A efectes pràctics, convé diferenciar entre el procés de maduració de la persona, en què intervenen factors genètics, psicològics i ambientals i que no és homogeni en totes les àrees del desenvolupament personal, i el grau de*

maduresa, que capacita el menor per exercir la seva autonomia i prendre decisions en una situació concreta”⁵.

La majoria d'edat en salut s'assoleix als 16 anys i, per tant, se'ls hi suposa la competència per atorgar el consentiment, excepte en determinades intervencions especials en que la legislació requereix els 18 anys.

A les persones menors d'edat compresa entre els 12 i els 15 anys els hi correspon atorgar el consentiment quan són avaluades com a competents pel professional que els atén i per aquella decisió concreta, segons la legislació vigent en l'àmbit de la salut^{6 7}. Només en el cas d'una intervenció per una afectació greu de la salut cal el consentiment dels pares o tutors legals. Conseqüentment, els col·legis professionals han adequat l'atenció a la persona menor d'acord amb la legislació vigent⁸.

La vacunació del SARS-CoV-2 en les persones entre 12 i 15 anys

Atenen als conceptes i raonaments anteriors, el CBC vol fer públiques les següents consideracions i recomanacions sobre la vacunació del SARS-CoV-2 en les persones menors:

1. L'eficàcia i seguretat de les vacunes del SARS-CoV-2 en les persones compreses en aquesta franja d'edat permet ampliar la vacunació de la població en aquest grup d'edat⁹ amb la finalitat, no només de protegir-les de patir les formes greus de la Covid, si no de limitar el contagi social.
2. En el context actual de la pandèmia, la informació sobre l'objecte de la vacunació i els seus beneficis i riscos és fàcilment assequible a la

⁵ [Comitè de Bioètica de Catalunya. La persona menor de edat en l'àmbit de la salut. Departament de Salut. 2009.](#)

⁶ [Llei 21/2000 de 21 de desembre Sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica](#)

⁷ [Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica.](#)

⁸ [L'atenció mèdica a la persona menor. Document de posició del COMB. Barcelona, 2010](#)

⁹ [European Medicament Agency. Assessment report: COVID-19 mRNA vaccine](#)

comprensió de les persones menors d'edat fet que afavoreix que el menor pugui tenir el nivell de competència suficient per a que el professional doni per vàlid el seu consentiment a que li sigui administrada la vacuna.

3. En ser una intervenció de baix risc no cal el consentiment dels pares o tutors. La seva presència és aconsellable com a mostra del recolzament de la decisió de la persona menor però no és necessària. Els professionals poden vacunar als adolescents que es presentin sols després de comprovar la informació de que disposen i la comprensió de la mateixa, i, així, constatar la seva competència. La seva presència voluntària i pretesa per rebre la vacuna reafirma la validesa del seu consentiment. En cas de dubte, es pot remetre a la persona menor d'edat al seu metge pediatra que pot fer l'avaluació basant-se en el coneixement de al persona menor d'edat, compresa entre 12 i 15 anys .
4. En el cas dels pares que no són partidaris de la vacunació preval la voluntat de la persona menor d'edat compresa entre 12 i 15 anys, si és competent. Els professionals, en cas de conèixer el parer dels pares, han de respectar la voluntat del menor si estan convençuts de la seva competència. És aconsellable que registrin a la història clínica la valoració de la competència del menor.

Amb aquestes consideracions i recomanacions el CBC vol contribuir a fomentar la confiança necessària per a que les persones menors d'edat puguin participar i beneficiar-se de la vacunació del SARS-CoV-2.

Barcelona, setembre de 2021